

Lapin yliopisto
Oikeustieteiden tiedekunta

ONPOOL51B

Hallinto-oikeuden ja oikeusinformatiikan oikeustapaustentti (1 op)

Tentti 15.8.2022

- Tentissä saa käyttää sähköisiä välineitä (esimerkiksi kannettava tietokone). Tämän lisäksi tenttiin saa tuoda myös perinteisemmän lakikirjatentin tapaan lakikirjoja säädöskokoelmakappaleineen. Yhteistyön tekeminen on kiellettyä.
- Tentissä on kaksi (2) oikeustapauskysymystä, joihin kumpaakin tulee vastata.
- Vastaukset kysymyksiin kirjoitetaan erillisiin konsepteihin, jotka palautetaan omiin pinoihinsa arvostelijoita varten.
- Vastausarkki on jätettävä kumpaakin kysymykseen.
- Jokaiseen vastaukseen on merkittävä vastaajan nimi.
- Arvostelussa vastauksiin sisältyvät selvästi virheelliset tiedot otetaan huomioon kysymyskohtaista pistemäärää alentavina tekijöinä.
- Luovuttaessa tentistä, kirjoitetaan nimi ja maininta luopumisesta yhteen vastausarkkiin, joka jätetään valvojalle.
- Vastaukset kirjoitetaan selvällä käsialalla.
- Kumpikin kysymys on arvostelussa max 10 pisteen arvoinen.
- Aikaa tentin tekemiseen **kaksi (2) tuntia**.
- Vastaustila on rajoitettu ollessa kummassakin kysymyksessä **kaksi sivua (2 sivua)**.

Tentissä on kaksi (2) kysymystä.

Kysymys 1

A toimi ammattikalastajana Selkämerellä. Hän oli aloittanut kalastamisen jo nuorena isänsä kanssa 1990-luvulla ja siirtynyt ammattikalastajaksi 2000-luvun alussa. Hän oli toiminut alalla jo parkymmentä vuotta. Vähitellen hän oli alkanut miettiä myös eläköitymistä, koska vuosi vuoden jälkeen kalastaminen tuli vaikeammaksi sääntelyn ja muuttuvien kiintiöiden vuoksi. Kalastaminen oli ollut paljon helpompaa 1990-luvulla ennen Suomen liittymistä Euroopan unioniin.

A:n mielestä kiintiöt ja sallitut pyyntiajat olivat liian tiukkoja. A oli ollut jo melkein valittamassa hallinto-oikeuteen asetetuista Selkämeren kalastusrajoituksista. Esimerkiksi valtioneuvoston asetuksella vuodelta 2016 on rajoitettu kilohailin ja silakan kalastamista troolilla Selkämeren tietyillä alueilla. Valtioneuvoston asetuksella vuodelta 2017 rajoitettiin taas lohenkalastusta isorysällä Selkämerellä toukokuun ja kesäkuun aikana.

Nyt A:n ns. mitta tuli kuitenkin täyteen. Mennessään tarkastamaan verkkojaan (isorysä) kesäaamuna, hän löysi verkosta mursun. Hän sai irrotettua mursun verkosta repimällä ja lopun verkosta mursu hajotti itse. Verkkoa hajottaessaan se tuli tönäisseksi venettä, joka vaurioitui samalla. Lopulta mursu lähti uimaan pois veneen lähetyviltä. A itse pääsi vaivoin maihin rikkoutuneen veneen avulla ilman kalansaalista. A sai otettua kuitenkin mursusta kuvan todisteeksi.

A otti yhteyttä puhelimitse ELY-keskuksen toimipisteeseen kysyen ohjeita korvauksen saamiseksi valtiolta menetetyistä pyyntivälineistä ja rikkoutuneesta veneestä. A oli tehnyt vakuutussopimuksen ELY-keskuksen hyväksymän vakuutusyhtiön kanssa ammattikalastukseen liittyvien tiettyjen vahinkotapahtumien korvaamisesta. A oli ensin aloittanut keskustelun äidinkielellään ruotsiksi, mutta virkailija ei ollut osannut ruotsia juuri ollenkaan, joten hän oli joutunut vaihtamaan suomeksi. Tästä huolimatta ELY-keskuksen virkailija oli kuitenkin vain nauranut hänelle puhelimesta todeten, että oliko hän mahdollisesti tullut nauttineeksi liikaa tai saaneen auringonpistoksen. ”Hyvä, ettei ollut vaaleanpunainen norsu vaan mursu” – oli virkailija tokaissut, ennen kuin puhelu päättyi. A epäili henkilön olleen kesäharjoittelija.

A:n mielestä hänen tulisi saada korvausta mursun aiheuttamasta vahingosta. Mursukin on wikipedian mukaan merinisäkäs, eväjalkainen eli hylje-eläin, johon kuuluu kolme heimoa: hylkeet, korvahylkeet ja mursut.

- a) **Arvioi A:n mahdollisuuksia saada korvausta mursun aiheuttamasta vahingosta valtion varoista? Kuinka hänen tulisi menetellä saadakseen korvausta? Millainen oikeussuoja A:lla on tämän tyyppisissä vahingoissa?**
- b) **Arvioi ELY-keskuksen toimintaa A:n yhteydenoton yhteydessä? A ihmettelee nyt, mihin hänen olisi sitten oltava yhteydessä saadakseen tietoja asiasta?**
- c) **A on ollut aikaisemmin tyytymätön kalastusrajoituksiin Selkämerellä. Olisiko hänen ollut mahdollista hakea muutosta valtioneuvoston asetuksiin liittyen kilohailin ja silakan sekä lohenpyyntiin?**

Perustele vastauksesi. Vastaustila kaksi (2) sivua yhteensä kohtiin a) – c).

Kysymys 2

A oli ollut pikkujouluissa ystävänsä B:n ja C:n kanssa. C:n mukaan D oli tullut heti seurueen tultua kapakkaan ns. haastamaan riitaa ja haukkunut C:lle A:ta ja lausunut C:lle, että hänen kannattaisi harkinta keiden kanssa lähteä ulos. Myöhemmin A:n, B:n ja C:n ollessa tanssilattialla D oli käynyt käsiksi A:ha, joka oli käsiksi käymisen seurauksena kaatunut ja loukannut vasemman kätensä. D jatkoi hyökkäystä ja A ylös nousemaan kaatoi D:n ja löi kolme napakkaan oikeaa D:n kasvoihin. Tilanne kokonaisuudessaan kesti ehkä kymmenen sekuntia. Paikan portsari oli saanut hälytyksen, että tanssilattialla on häiriöitä. Portsari ehti nähdä, kun A löi kolme kertaa D:tä.

Paikalle kutsuttiin poliisit. Poliisit kuulustelivat A:ta, D:tä ja portsaria. Kuulusteluissa A:ita ja D:itä kysyttiin, ovatko he valmiit sopimaan asian. Kumpikaan sen paremmin D kuin A eivät halunneet ottaa riskiä pahoinpitelytuomiosta ja sakoista ja he muistamattomuuteen vedoten eivät avanneet illan tapahtumia poliisille ja sopivat asian. Syyttäjä teki asiassa syyttämättäjättämispäätöksen A:n osalta todeten, että tämä mitä todennäköisimmin oli syylistynyt pahoinpitelyyn. D:n osalta syyttäjä ei lausunut mitään, koska syyttäjä ei tiennyt D:n osuutta kahakkaan.

A:lla oli metsästysharrastuksensa perusteella aseita sillä hän oli noin 30 vuoden ajan harrastanut metsästyksiä. A oli useana vuonna toiminut myös metsästyksen johtajana eikä hänen historiastaan löytynyt mainintoja väkivaltaisesta käyttäytymisestä tai muutakaan huomautettavaa, joka olisi antanut aiheen epäillä A:n sopivuutta aseiden kantajaksi. Sen sijaan D oli tapahtuman jälkeen A:ille tulleiden tietojen mukaan paljastunut tunnetuksi baarihäiriköksi.

Poliisilaitos oli tehnyt 1.8.2022 A:n ampuma-aselupien peruutuspäätöksen ja se oli lähetetty saantitodistuskirjeellä A:lle. Päätökseen oli liitetty valitusosoitus, jonka mukaan A:n tuli valittaa 30 päivän kuluessa asiasta hallinto-oikeuteen. A antoi asian lakimiehen hoidettavaksi. Saantitodistuskirjeeseen ei ollut postissa lyöty leimaa eikä A muistanut tarkkaa päivää, milloin oli hakenut kirjeen postista. A soitti poliisilaitokselle, mistä kerrottiin, että kirje olisi haettu postista 5.8.2022.

Poliisi vetosi peruuttamispäätöksen perusteena poliisihallituksen ohjeeseen ampuma-aseen hallussapitolupien antaminen ja peruuttaminen 4.7.2022 ID-2229273 POL-2021-79077, jonka mukaan ampuma-aselain (1998/1) 67.1,4 §:n tarkoittama muuksi rikokseksi riittää tavallinen pahoinpitely. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2021/555 6.1b artiklan mukaan tuomio tahallisesta väkivaltarikoksesta on este aseluvulle. A:ta ei ollut tuomittu asiassa ja esitutkinnan tiedotkin olivat puutteelliset. A katsoi, että hänellä on täydet perusteet valittaa asiasta. Paikkakunnan hallinto-oikeus sijaitsee 230 kilometrin päässä A:n, B:n, C:n ja D:n kotikaupungista.

- a) Miten asia tuli hallintolainkäyttöä koskevien säännösten mukaan käsitellä hallinto-oikeudessa, jotta asian arviointi tapahtuisi oikeilla tiedoilla?
- b) Milloin lakimiehen on jätettävä viimeistään valitus, jotta hallinto-oikeus ottaisi sen tutkittavaksi?
- c) Miten arvioit poliisihallituksen ohjeen merkitystä oikeuslähteenä asiassa? Etsi käsiisi ohje ja arvioi onko poliisihallituksella ollut toimivaltuudet kyseinen ohje antaa?

Muista perustella vastauksesi.